

TEDENSKA SLIKA

PRILOGA

DOMOVINI

Leto III.

V Ljubljani, dne 12. maja 1927

Štev. 19

Zadnja pot Jakoba Aljaža

V soboto dopoldne so položili na dovškem pokopališču v grob zemske ostanke duhovnega svetnika Jakoba Aljaža. Kdo med Slovenci ni poznal njegovo ime in od njegovih tako lepo uglasbenih in med ljudstvom zelo priljubljenih pesmi «Oj Triglav moj dom», «Na vasi fanti pevajo» itd. Najbolj značilna in ena izmed njegovih najlepših pesmi pa je gotovo «Na dan Slovan», v kateri je pokazal, da ni ozkosrčen Slovencec, kar tako radi povdarjajo mnogi njegovi stanovski kolegi, seveda tudi to iz gotovih vzrokov, marveč, da je širokogruden Slovan, list mogočnega slovanskega drevesa, katerega veje segajo od severa do juga. Političnih bojov se do pozne starosti ni udeleževal; le v zadnjih letih, to pa najbrže radi svoje starosti in pod strupenim vplivom svojih višjih, se je tuptam malo oddaljil od svojih jeklenih nazorov mladeniške in moške dobe.

Kot človek je bil dober in nesebičen, in storil bi bil rad še mnogo dobrega, ako bi mu bila pripuščala skromna denarna sredstva, kar je tako lepo omenjal njegov stanovski in planinski prijatelj profesor Janko Mlakar, pri nagrobnem poslovnem govoru.

Jakob Aljaž je bil rojen 6. julija 1845 v vasi Zavrh v smledniški župniji, kot kmetski sin, katerega zdravo šaljivost in prijaznost je obdržal do svoje pozne starosti. V Ljubljani je dovršil ljudsko šolo in gimnazijo. Prvotno ni nameraval postati duhovnik, šel je študirat na Dunaj, a ker ni imel sredstev, je bil skoraj prisiljen vstopiti v duhovski stan.

Prva njegova služba je bila v Trziču, kjer je kaplanoval 9 let, na to pa je bil imenovan za župnika na Dobravi pri Kropi. Tudi tukaj je ostal 9 let, dokler ni odšel na Dovje, kjer je ostal do svoje smrti in njegovo truplo pa bo ostalo še naprej v njegovi novi domovini.

Povsod, kjer je župnoval, je bil priljubljen in tudi on zadovoljen s svojimi farani, ki so ga visoko čislali. Kakor ustvarjeno za njega pa je bilo na Dovjem, kjer je našel svoje najplodonošnejše delovno polje.

Prekrasne planine, sredi katerih leži mirna, čista gorenjska vasica, so zelo uplivalo na Aljažev glasbeniški talent. Največja prijatelja sta postala s kraljem naših planin, sivim očancem Triglavom. Pokojnik ga je večkrat posetil osebno, drugače pa ga je vsaki dan, kadar ga niso zakrivale megle, ogledoval z velikim daljnogledom, katerega je imel baš za to postavljenega v svojem stanovanju. Triglav mu je v istini postal dom, katerega krasote je opazoval, odkrival drug in opeval; največji del svojega življenja je posvetil svetovno slovečemu velikanu. Da je olajšal turistom obisk Triglava, je neumorno delal na tem, da so postavili vrhu gore stolp, ki bo ostal kot trajen spo-

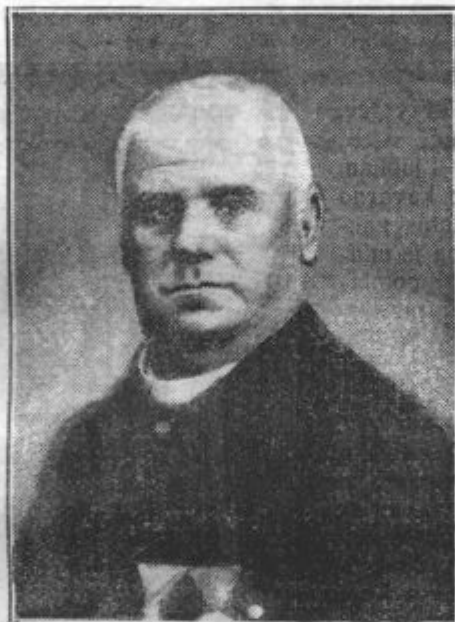
min na pokojnika, v Vratih pa udobno zavetišče Aljažev dom. Pa tudi drugače si je spletel še druge nevenljive zasluge za naše planinstvo, bil je neumoren delavec za Slovensko planinsko društvo, katerega član je bil od početka društva pa do svoje pozne smrti.

Ko se je po državi raznesla tužna vest, da je triglavski pevec za večno zaspal, da se je njegov duh preselil nad planine, k Tistemu,

ki je planine ustvaril, je legla žalost v srca vseh planincev in glasbenikov in vse se je jelo pripravljati, da ga spremi na njegovi zadnji poti osebno ali pa vsaj po svojih zastopnikih. Mnogi so prišli že v petek, največ pa se jih je pripeljalo s sobotnim dopoldanskim vlakom. Dolga procesija ljudi se je vila po prihodu vlaka proti Dovjem, kjer je v župnišču na mrtvaškem odru ležalo nemo truplo, ki je izpelo svoje srce. K pogrebu so prišli zastopniki najvišjih državnih uradov, da se poklonijo zadnjič zemskim ostankom za državo in narod zaslužnega moža, njegovi duhovski sodrugi, kakih 50 duhovnikov, planinci iz vseh krajev Slovenije in zastopniki hrvaških planinskih društev, nadalje društva in posamezni člani največjih sloven. pevskih društev ter zastopniki vseh občin radovljiškega okraja. Prišli pa so tudi Aljaževi stari prijatelji, katerim je bil pokojnik vedno vesel družabnik. Predno so domači gasilci dvignili krsto, so pevci najslavnejšega jugoslovenskega pevškega društva «Glasbene Matice» iz Ljubljane zapeli pred župni-

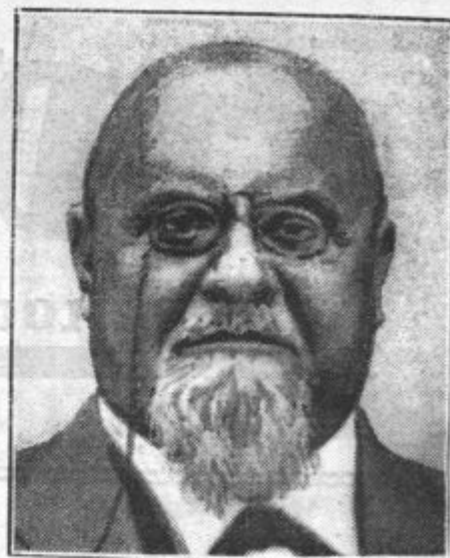
ščem v srce segajočo žalostinko «Pomlad». Med sprevodom, ki ga je vodil radovljiški dekan ob asistenci župnikov iz Kranjske gore, Koroške bele in pokojnikovega starega prijatelja, župnika iz Rateč, je bilo nebroj zastav raznih društev. V sprevodu je na čelu korakala domača šolska mladina z šopi planinskega cvetja, za njimi gasilna društva iz Kranjske gore, Mojstrane in Rateč, nekaj Orlov v kroju, mnogo Sokolov z znaki in že prej omenjena društva itd. Pred raskvijo so nosili mnogo lepih vencev, spletenih iz planinskih cvetic in gorskega zelenja. Pokojnikove zemske ostanke so najprej nesli v cerkev, kjer

je bila maša. Med mašo se je ulil dež, razjokalo se je tudi nebo. Ko so pevci posebno lepo in genljivo odpeli v cerkvi veličastne in žalostne pesmi, kakršne še niso odmevale in bodo menda težko še kedaj ob obokih dovškega božjega hrama, je nehalo za nekaj časa deževati tako, da je bilo upati, da se bo vsaj zadnje slovo vršilo lahko nemoteno. Ali ko so ob zevajočem grobu govorili razni govorniki, se je nebo ponovno odprlo, iz gora pa so prinesli kašni hudoorniki zadnje pozdrave pokojniku, ki je posvetil vse svoje moči povzdigi našega planinstva.

Oskar Moll, priljubljeni učitelj na trboveljski meščanski šoli, je že 20 let požrtvovalen pevovodja »Zvona« v Trbovljah.

Oroslav Dotenec, znani ljubljanski svečar in posestnik, požrtvovalen član odbora Družbe sv. Cirila in Metoda, je v ponedeljek umrl. Rojen je bil l. 1853 v Škofji Loki.

V sredini:
Pogreb župnika Jakoba Aljaža na poti skozi vas Dovje.

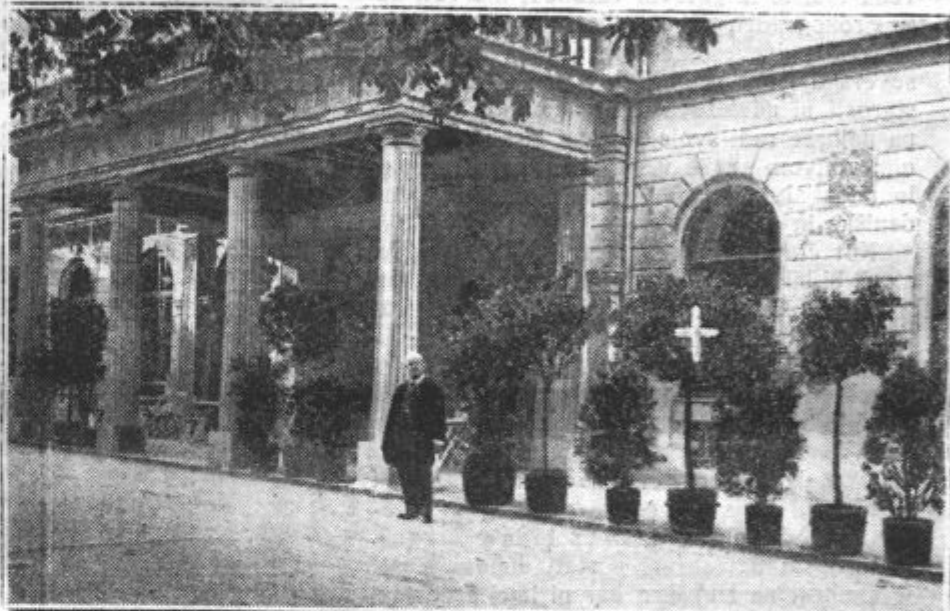

Desno:

Lovorjevo drevesce, zaznamovano s +, kjer so v Ljubljani pred veliko kavarno »Zvezda« letos gnezdili kosi, pa je mladiče uničil pomladanski mraz.

Levo:

Ivanka Mavsar, ki jo je v Šiški pri Ljubljani neki 14-leten deček vsled nepredvidnega ravnanja s pištolo obstrelil do smrti.

Poplava v Ameriki. Velikansko škodo v Ameriki je napravil veletok Mississippi in pretil uničiti mesto Novi Orleans. Da obvarujejo bogato mesto, so morali razstreliti del ogromnega nasipa, ki ga vđimo na levi sliki. Desna slika nam pa kaže kmetitjo, ki so jo zapustili kmetje, ne da bi bili mogli rešiti živine in pridelkov.

Desno:

Sofer Franc Hudovernik, ki je zaradi nesrečne ljubezni v Šiški s strelom težko ranil svojo ljubljeno Sidonijo Kramar in potem z dvema streloma končal svoje življenje.

»Borovo gostüvanje« v Prekmurju. Če se v Prekmurju v kaki vasi predpustom nikdo ne poroči, posekajo bor in z njim poroče »nevesto«. Na zgornji sliki sekajo bor, ki z njega nikdo ne sme odlomiti vršička, na desni pa vidimo veselo »gostüvanje« (ohcet) s svati in »sodnijo«.

Ura brez kazalcev. Na naši sliki kaže ura 5 in 53 minut. Kadar premeri suličasta plošča 60 minut, se takoj pojavi nova številka, ki ostane vidna, dokler ne poteče ura, rob nad številko pa kaže minute.

Planina Kovce nad Tržičem, na kateri grade obsežen planinski dom, ki bo privabil mnogo tujcev na lepe naše planine.

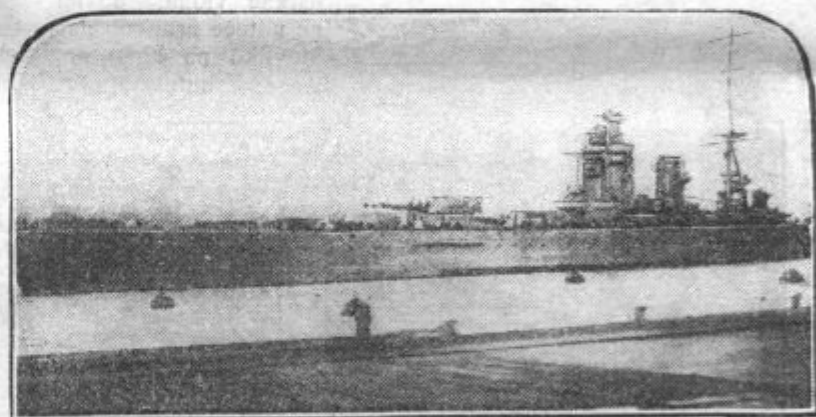
Juta, kraljčica češka in žena koroškega vojvode Bernarda, ki je bil pred 700 leti prvi za vojvodo vmeščen v slovenskem jeziku. Imel je tudi pravico zagovarjati se pred cesarjem v našem jeziku. Ta pravični vladar je ustanovil Kostanjevico na Dolenjskem in tik nje samostan. V Ljubljani in Kostanjevici je koval srebrn denar, ki ga vidimona naših slikah,

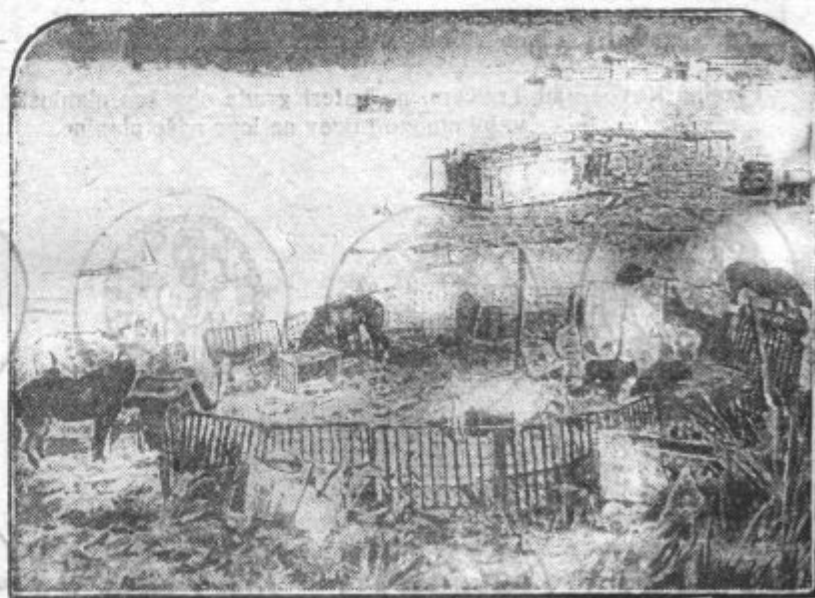
Bog zadovoljstva, ki so ga častili nekdanji prebivalci Mongolije, se malo znane ogromne dežele na severovzhodu Azije.

Milijonar, ki se preživlja v potu svojega obraza, je sin bogatega Angleža, katerega premoženje se ceni na več milijonov funtov šterlingov. Ker se je devetnajstletni mladenič sprl z očetom, je zapustil dom in se začel preživljati kot nosač.

Največja vojna ladja na svetu je naslikana angleška križarka 'Nelson'.

Igre redovov-dijakov pri praznovanju sv. Jurja na vojaškem vežbališču v Ljubljani. Zivljenje vojakov je sedaj vse bolj veselo in občevanje z oficirji bolj dom ače kakor v stari Avstriji.